

1974

మనుషులు మరణిణివారవ్యూహం

అక్కినేని నాగేశ్వరరావు-బి.భాస్కర్. నిర్మాత: టి.కృష్ణారావు.
సంఘటనానందం.

తా రా గణం

కృష్ణ, జగ్గయ్య, గుమ్మడి, అల్లు రామలింగయ్య, సాక్షి రంగారావు

వై. వి. రాజు, ఎన్. మాధవరావు.

జమీన, సావిత్రి, రమాప్రభ, జ్యోతిలక్ష్మి,

లక్ష్మీకాంతమ్మ, అన్నపూర్ణ, మంజుల

బాలనటులు : మాస్టర్ ఆదినారాయణ, మాస్టర్ రాజా,

విశ్వేశ్వరరావు, కె.వి.ఎస్.ఎస్. మూర్తి,

శేషగిరిరావు, నాంబూరి, శీను - మొదల వారు.

మనుషులు - మట్టిబొమ్మలు

కథానాగ్రహం

సజీవమైన మట్టిబొమ్మలాంటి మనుషుల జీవితాలతో ఆడుకోవటం అమాయక జీవుల బ్రతుకులతో చెరలాటం అంటే మరీ ఆనందం. మధుర ప్రేమికులై మనసునిండా ఊహల కోటలు కట్టుకున్న సాగర్, సరస్వతుల జీవితాలతో విడి ఆడిందిన విచిత్ర నాటకమే "మనుషులు మట్టిబొమ్మలు."

బలీయమైన విధికి తల ఒగ్గి సరస్వతి, పట్టాభికి రెండో భార్యగా అయిందో అడుగుపెట్టింది. తల్లి ప్రేమకు దూరం అయిన పట్టాభి పెద్ద భార్య కొడుకు గోపీకి తల్లి అవాలని.... ఆ లేత మనసుని తన మాతృ హృదయం మరుతతో నశం చేసుకోవాలని అశించింది. అయితే గోపీకి మాత్రం సరస్వతిమీద చెప్పలేని మాతృర్యం అల్లిబిల్లి గా అలుకుపోయింది.

కొడుకు ప్రవర్తనతో విసిగిపోయిన పట్టాభి-సరస్వతిని బలవంతం మీద ఒప్పించి గోపిని ఒక టోర్టింగ్ స్కూల్లో చేర్పించాడు. అయితే అక్కడ టీచర్ కమ్ నార్డెన్ గా ఉంటున్న ఒక స్వార్థసరుతి ప్రవర్తనతో గోపి హృదయం మరీ కరట తేలింది. కానీ మండుపేసవిలో మలయ మారుతంలా ఆ స్కూల్లోనే చదువుతుంటున్న రాము స్నేహం .. గోపీకి లభించింది. 'అమ్మ' అని పిలిపించువాలని ఆరాటపడే సరస్వతిని

చూచి జాలిపడి - రాము చేసిన హిజబోధ కూడా పెడచెవిని పెట్టాడు గోపి అనుకోకుండా సాత వార్డెన్ స్థానే కొత్త వార్డెన్ గా సాగర్ ఆ స్కూలుకి రావటం రాము ఆత్మత్యాగం గోపీలో ఒక విధమైన సంచలనానికి మార్గదర్శకం అయ్యాడు.

ఇంతలో మరోవీరిత ఇరిగింది ప్రాణంకన్న ఎక్కువగా చూసే సరస్వతిని భర్త పట్టాభి మూటిపోటి మాటలతో గా యజరచసాగాడు అంతేకాకుండా గోపీని స్కూలు నూనిపించి తీసుకురావటానికి వెడితే నసేమీ యింటికి రానన్నాడు గోపీ. భర్తతో వచ్చిన పరివర్తన కరించలేక సరస్వతి స్వయంగా గోపీని తీసుకు రావటానికి స్కూలుకు వెళ్ళింది. అక్కడ తానసద్ద సాగర్ వి చూచి ఆశ్చర్యపోయింది. తన సంసారంలో నిప్పులు చెరగటానికి వచ్చిన ద్రోహి అంది ... సాగర్ ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ తరువాత

సరస్వతి సాగర్ ని నిందించడంలో ఆంతర్యం ఏమిటి ?
 గోపీలో సరస్వతి కోరిన మార్పు వచ్చిందా ?
 మరెన్నో అద్భుత విషయాలను తెరమీదచూచి ఆనందించండి.

పాటలు

పాట 1

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి

పాడినవారు : పి. సుశీల

వరణం 2

ఏ వేళ నీ మోము చిరునవ్వు లాలికేనో - ఆవేళ

నాలోన తొలిపొద్దు పొడిచేనురా

ఓడిలోన నువ్వొదిగివుంటే

నా ఒకిలోన నువ్వొదిగివుంటే । కోటి

ఉదయాలు ఈ యింట వెలిగేనురా ॥

॥నిన్నుకోరేది॥

పల్లవి : నిన్ను కోరేది వేరేమీ లేదురా

అనుపల్లవి : నన్ను అమ్మా అనీ నువ్వు పిలవాలనీ

అమ్మ అమ్మా అనీ వన్నే పిలవాలనీ

కోటి దేవుళ్ళ ప్రతిరోజు కొలిచేనురా । నా

కొంగు సాచి నిలిచేనురా.

॥నిన్ను॥

పాట 2

రచన : కోసరాజు

పాడినవారు : యల్.ఆర్. ఈశ్వరి

పల్లవి : పగడాలు పైన బోకాడమ్మో - ఆ పోకిరోడు

ముత్యాలు ముందు బోకాడమ్మో - ఆ చచ్చినోడు ।

వరణం 1 : ఏనాడు ఈ యింటి ఇల్లాలినైనానో - ఓ బాబు

ఆ నాడె నీ తల్లి నైనానురా ।

పాలిచ్చి నిను పెంచకున్నా । ప్రా

ణాలిచ్చి నిను పెంచుకుంటానురా॥

॥నిన్ను॥

వరణం 1 : ఆడా మగా తేడా తెలియని పేషం తగిలించాడే

జేబులోన చెయ్యిపేసి గలగల్గొడించాడే

పక్కపక్క రాసుకుంటూ, పైకి దూసుకొచ్చాడే ఆడిదుంపతెగ

చెయ్యిపైన వెయ్యబోయి చెంపదెబ్బ తిన్నాడే ॥పగడాలు॥

పాట 4

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి

పాడినవారు : పి. సుశీల, ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం

పల్లవి : నీలో విరిసిన అందాలన్నీ - నాలో వీడని బంధాలాయె

నీలో పలికిన రాగాలన్నీ - నాలో శ్రావణ మేఘాలాయె

ప. 1. ఆమె : అల్లరి గాలి నిమిరేదాకా - మల్లెమ్మిగ్గుకు తెలియదు

అతడు : ఏమని ?

ఆమె : తానొక తుమ్మెదకై తపియించేనని

అతడు : మూగకోరిక ముసిరేదాకా - మూసిన పెదవికి తెలియదు

ఆమె : ఏమని ?

అతడు : తానొక ముద్దుకై - తహతహలాదేనని

ఆమె : ఆ కోరికలే ఇద్దరిలోన - కార్తీకపూర్ణిమలై వెంగాలి

చగణం ?.

ఆమె : మధుమాసం వచ్చేదాకా - మామిడిగున్నకు తెలియదు

అతడు : ఏమని ?

ఆమె : తానొక వధువుగా - ముస్తాబై నానని

అతడు : ఏడడుగులు నడిచేదాకా - వధూవరులకే తెలియదు

ఆమె : ఏమని ?

అతడు : ఆ ఏడడుగులు - ఏడేడు జన్మల బంధాలని

ఇద్దరు : ఆ బంధాలే ఇద్దరిలోన చైత్ర మధుర రాత్రులై నిలవాలి

పాట 5

రచన : జాన్సన్

పాడినవారు: ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం & కోరన్

పల్లవి : సరస్వతి నమస్తుత్యం - ఓ నమః శివాయ;

అఅ, ఇఈ, ఉఊ, ఋఋ, ఌఌ, ఎవేఐ, ఒఓఔ, అఆం:

చరణం 1 : భావకు అక్షరాలెంతో - దేశానికి మీరు అంతే
 మాట మాట కలిస్తే - మంచి పాటౌతుంది
 మీ మనసు మనసు కలిస్తే - వెలుగు బాటౌతుంది
 కలసీ మెలసీ బ్రతకండి - కలతలేలేక మెలగండి ||నర||

చరణం 2 : మంచికి మనుగడకు - మనసులు మీరే
 చదువులకు సంపదకు - నత్తువ మీరే
 దేశానికి దైవానికి దీపికలు - మీరే దీపికలు
 శ్రామిక శక్తి గ మారండి - కడుపు రక్కసిని
 హతమార్చండి ||నర||

చరణం 3 : బాపూ తెచ్చిన స్వేచ్ఛకు - రూపం మీరే
 జవహరు పెంచిన శాంతికి - రెక్కలు మీరే
 వేమన, బ్రహ్మన, ఆంధ్రకేశరి - వారసులు మీరే
 సమతా మమతా సంచండి - సవ్యమా సవత పెంచండి
 ఈ దేశం మీది - దేశక్షేమం మీది
 దీని పరువు బరువు బాధ్యత మీది ||నర||

పాట 6 రచన : సి. నారాయణరెడ్డి
 పాడినవారు : పి. సుశీల

పల్లవి : 'అమ్మా' అని నోరార పిలవరా
 ఆ పిలుపే అందరు నోచని పరమురా - వరమురా -
 వరమురా ||అమ్మా||

చరణం 1 : పలుపు తెంచుకొని లేగదూడ .. పరపశించును 'అందా' అని
 గొంతు పెకలని గువ్వపిల్ల - తువకువలాడును 'అమ్మా' అని
 ఆ పిలుపే ఈ యిలకే - కమ్మని మమతల కానుకరా
 ||అమ్మా||

చరణం 2 : దేవకి కడుపున వెలసిన కృష్ణయ్య-తలచె యశోదను 'అల్లి' అని
 ఆ తలపే తన అణువణువు నిండగ-పిలువలేదా 'అమ్మా' అని
 ఆ పిలుపే నిను నడిపే-ఆరని వెలుగుల దీపికరా ... ||అమా||

పాట 7 రచన : జాన్సన్
 పాడినవారు : ఎస్.పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం

పల్లవి : మట్టినే మనిషిగా మలిచావు-అమనిషిలో నీమనసు పోశావు
 మేము మనుషులమో మట్టిబొమ్మలమో - తెలియకుంప
 చేశావు ||మట్టి||

చరణం 1 : ప్రేమ మమకారాలను పొదిగావు - వాటితో త్యాగం,

సమర్పణలను జతచేశావు

ప్రేమలు పండించావు - త్యాగం విలువించావు

ఈ రెంటి నడుమ రేగే మంటలు చల్లార్చావు ||మట్టి|| పాట 8

చరణం 2 : లోకాన్ని పిండి త్రాగే తెలివితేట లిచ్చావు

ఈ లోకం ఒక మాయ అనే వైరాగ్యం పెట్టావు

బ్రతుకు అనుభవించాలో - ఈ తనువే చాచించాలో

చెప్పితే తికమక చేశావు ||మట్టి||

చరణం 3 : ఎదుటి వారిని చూడమని - ఎంతో చక్కని కళ్ళిచ్చావు

ఆ కండ్లను పొరలే కప్పే - చిక్కని కన్నీళ్ళిచ్చావు

చూడబోతే కన్నీళ్ళుండం - చూడకుంటే బ్రతుకే వ్యర్థం

ఇదియేనా నీ సృష్టికి అర్థం ||మట్టి||

రచన : జాన్సన్

చాడినవారు: ఎన్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం & కోరన్

నవ్య మానవ జాతి దివ్యవై వెలిగావు

వెలుగులో వెలుగువై మమ్ము వెలిగించావు

నిలువెల్ల కరిగి మా యెదల తరిపి తనిపావు

నిదురపో మాలోన మనసున్నది కావ

నిదురపో మాలోన - నిదురపో-నిదురపో....

పాఠక నిపుణులు

చాయాగ్రహణం
 కళ
 మాటలు
 పాటలు
 సంగీతం
 నేపథ్యగాయకులు
 దుస్తులు
 మేకప్:
 నృత్యాలు
 స్టిల్స్
 సూడియో
 రికార్డింగ్ & రీ రికార్డింగ్
 ప్రొడక్షన్ ఎగ్జిక్యూటివ్
 ప్రొడక్షన్ మేనేజర్స్
 ఆఫీసు ఇన్ ఛార్జ్
 కూర్పు

వి. ఆర్. కే. మూర్తి
 రామ్ కుమార్
 మోదుకూరి జాన్సన్
 సి. నారాయణరెడ్డి, కొనరాజు, జాన్సన్
 బి. శంకర్
 పి. సుశీల, యల్.ఆర్. ఈశ్వరి, రమణ,
 ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం
 బి. బాలకృష్ణ, సత్యం, తంబు
 ఎం.నారాయణరావు, మాధవరావు, కోపేశ్వరరావు, సింగ్
 శీసు
 వెంకన్న
 వీనస్, శారద, విక్రమ్
 ఏ. వి. యం.
 వెంకన్నబాబు
 ఎం. నారాయణమూర్తి, పద్మనాభం
 పాండు, S. V. భాస్కరరావు
 జగ దీప్

పబ్లిసిటీ డిజైనర్స్
 పబ్లిసిటీ ఇన్ ఛార్జ్
 సహకార దర్శకులు
 నిర్మాత
 కథ, స్క్రీన్ ప్లే, దర్శకత్వం.

కళామందిర్
 భరద్వాజ
 పెనుమాక కృష్ణమూర్తి, ఎం.జగన్నాథరావు
 టి. కృష్ణ. బి. కాం.
 బి. భాస్కర్

- సహాయకులు -

దర్శకత్వం
 కెమెరా
 కళ
 సంగీతం
 ఆర్కెస్ట్రా
 దుస్తులు
 మేకప్
 ప్రొడక్షన్
 కూర్పు

రాజ్ కల్పన్, S. V. భాస్కరరావు
 ఎం. దొరస్వామిరెడ్డి, యు. భాషా
 నవకాంత్
 కె. రామస్వామి
 కె. యస్. ఆర్. మూర్తి
 డి. S. రాజు
 జి. ఆశీర్వాదం, ఎం. చంద్ర, పులిరాజ్
 మోహనరావు, మల్లిఖార్జునరావు, బోస్, ప్రసాద్
 రామకృష్ణ, జార్జిప్రసాద్, కృష్ణ, లక్ష్మణరావు
 నాగేశ్వరరావు, సత్యం

Rhango

అభివృద్ధి సంస్థ

మనుషులు మట్టిబొక్కలు

సహ-కర్త: చి. భాస్కర్, నిర్మాత: టి. కృష్ణ

సహ-కర్త: చి. భాస్కర్

లాభాంశం